

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

4288 *Llei 3/2011, de 4 de març, per la qual es regula la societat cooperativa europea amb domicili a Espanya.*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei,
Sapiguen: que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

I

L'Estatut de la societat cooperativa europea (SCE) comprèn el Reglament (CE) núm. 1.435/2003 del Consell, de 22 de juliol de 2003, que regula aspectes societaris, i la Directiva 2003/72/CE del Consell, de 22 de juliol de 2003, que preveu la implicació dels treballadors en la societat cooperativa europea, la qual regula els drets d'informació, consulta o participació dels treballadors en aquesta. Els dos textos es van publicar en el «Diari Oficial de la Unió Europea» del 18 d'agost de 2003.

La Directiva 2003/72/CE va ser transposada al nostre dret intern mitjançant la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i cooperatives europees. El Reglament (CE) núm. 1.435/2003 va comportar per primera vegada normativa pròpia en matèria de cooperatives en l'àmbit de la Unió Europea, amb la creació d'una legislació específica europea en l'àrea del dret de societats. Es tracta, per tant, d'un nou instrument normatiu europeu regulador del règim jurídic de les cooperatives d'àmbit europeu que permet la intensificació de les activitats transnacionals en les societats cooperatives, utilitzant per a això els instruments que corresponen a les seves característiques especials.

Tot i que l'aplicació d'un reglament comunitari és directa, el Reglament 1.435/2003 remet en diversos aspectes al desplegament de l'Estat membre en relació amb la seva legislació aplicable. De conformitat amb l'article 78 del Reglament esmentat, cada Estat membre ha d'adoptar les disposicions d'execució adequades per garantir la seva aplicació efectiva, i ha de designar les autoritats competents oportunes. En aquest sentit, la constitució d'una societat cooperativa europea requeria la regulació i adaptació d'elements com ara el règim de la SCE de conformitat amb la legislació espanyola, regularització, inscripció i publicació d'actes, trasllat, oposició, fusió, transformació i dissolució de la SCE amb domicili a Espanya. Per tant, la present Llei suposa complir un mandat comunitari i tancar definitivament el bloc legal de regulació de la societat cooperativa europea amb domicili a Espanya. Amb aquesta norma es propicia la dotació eficaç d'un instrument en l'àmbit del dret de societats que ha de permetre millorar la situació econòmica i social en el conjunt de la Unió Europea, reduint obstacles del mercat interior i potenciant el desenvolupament entre regions i estats membres a través de la fórmula jurídica cooperativa sense necessitat de crear altres societats mercantils per dur a terme en una sola estructura jurídica cooperativa activitats transfrontereres.

La SCE té com a objectiu principal la satisfacció de les necessitats dels seus socis i el desenvolupament de les seves activitats econòmiques o socials respectant els principis cooperatius de participació democràtica i distribució equitativa del benefici net i sense obstacles a la lliure adhesió. La Llei per la qual es regula la societat cooperativa europea a Espanya ha de beneficiar sens dubte la contribució a l'extensió de l'Estatut de la SCE en

interès del respecte de la igualtat de condicions de la competència i de desenvolupament econòmic que persegueix la Unió Europea, atès que d'aquesta manera es dota les cooperatives, entitats comunament reconegudes a tots els estats membres, dels instruments jurídics adequats que permeten facilitar el desenvolupament de les seves activitats transnacionals.

L'objectiu principal de la Llei és permetre «de iure» la constitució de la SCE a Espanya. Per aquest motiu, des de l'aprovació del Reglament comunitari s'han anat efectuant diferents anàlisis del desenvolupament a Espanya dels aspectes diferents pel Reglament esmentat, i que fonamentalment resideixen en la determinació de la legislació aplicable i el registre competent en tots els actes de la SCE. A aquest efecte, en tot el procés d'elaboració de la norma s'ha consultat els ministeris amb competències en relació amb aquesta matèria i les comunitats autònomes a través de la Conferència Sectorial d'Ocupació i Assumptes Laborals. A més, es va remetre la proposta al sector cooperatiu, a través de la Confederació Empresarial Espanyola d'Economia Social (CEPES), que va donar la seva conformitat al text. La norma també ha estat objecte d'informe positiu del Consell per al Foment de l'Economia Social. Finalment, el Consell d'Estat n'ha emès el dictamen preceptiu, les observacions del qual s'han tingut en compte en l'articulat de la norma.

Arran de les observacions formulades pels diferents departaments ministerials i per les comunitats autònomes s'ha elaborat un text normatiu que respon a la conciliació de l'estructura legislativa específica cooperativa d'Espanya, amb competències en matèria de cooperatives assumides per les comunitats autònomes i per l'Estat, mantenint la principalitat de l'activitat cooperativa com a criteri que emana de la legislació cooperativa específica espanyola en la determinació de la legislació aplicable, que pot ser o bé la legislació estatal o bé l'autonòmica corresponent. A més, s'ha incorporat al text la necessitat clara de cooperació i col·laboració en les operacions de trasllat, fusió, transformació entre el Registre Mercantil, que és el competent en la inscripció segons la norma comunitària, i els registres de cooperatives competents. També s'adequa el règim monista i dualista que preveu la SCE.

II

La Llei consta de vint articles, enquadrats en quatre capítols, més una disposició addicional, i tres disposicions finals.

El capítol I recull les disposicions generals que determinen la legislació aplicable i el règim de la SCE, els supòsits de regularització, el registre competent en matèria d'inscripció i publicació d'actes i les regles de trasllat de la societat cooperativa europea i oposició a aquest, amb cauteles concretes en matèria de coordinació entre el Registre Mercantil Central i els registres de cooperatives competents, ja sigui l'estatal o l'autonòmic corresponent.

El capítol II estableix les peculiaritats específiques de la legislació cooperativa en relació amb els actes de fusió i transformació, que també conté mesures concretes de coordinació entre registres.

El capítol III disposa que la societat cooperativa europea que es domiciliï a Espanya pot optar per un sistema d'administració monista o dual, i ho ha de fer constar en els seus estatuts. Per aquesta raó, es preveu el desenvolupament del sistema dual, atès que no és el propi de la legislació espanyola.

El capítol IV regula l'òrgan competent per a la dissolució de la SCE que fixa el Reglament.

La disposició addicional única preveu la modificació del Reglament del Registre Mercantil per tal d'adequar-lo al contingut de la present Llei.

Per la seva banda, la disposició final primera determina el títol competencial d'aquesta norma, que és el que estableix l'article 149.1.6a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació mercantil.

La disposició final segona habilita el Govern perquè dicti les disposicions d'aplicació i desplegament necessàries.

Finalment, la disposició final tercera preveu una «vacatio legis» d'un mes, termini que es considera adequat per a l'entrada en vigor.

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Règim de la societat cooperativa europea.*

1. Es considera societat cooperativa europea (SCE) domiciliada a Espanya aquella l'administració central i domicili social de la qual es trobin dins el territori espanyol. La societat cooperativa europea ha de fixar el seu domicili a Espanya quan la seva administració central es trobi dins del territori espanyol.

2. La societat cooperativa europea (SCE) domiciliada a Espanya es regeix pel que estableix el Reglament (CE) núm. 1.435/2003 del Consell, de 22 de juliol de 2003, per les disposicions d'aquesta Llei i per la llei de cooperatives aplicable en funció del lloc on dugui a terme principalment l'activitat cooperativitzada en els aspectes que no regula el Reglament esmentat, així com per la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i cooperatives europees.

Article 2. *Regularització de la societat cooperativa europea.*

1. Quan una societat cooperativa europea domiciliada a Espanya deixi de tenir la seva administració central a Espanya, ha de regularitzar la seva situació en el termini d'un any, bé restablint la seva administració central a Espanya, bé traslladant el seu domicili social a l'Estat membre al qual tingui la seva administració central.

2. Les societats cooperatives europees, que estiguin en el supòsit que descriu l'apartat anterior, que no regularitzin la seva situació en el termini d'un any, s'han de dissoldre conforme al règim general que preveu la legislació de cooperatives que sigui aplicable, i el Govern o l'òrgan que determini la comunitat autònoma competent pot designar la persona que s'encarregui d'intervenir i presidir la liquidació i de vetllar pel compliment de les lleis i dels seus estatuts socials.

Article 3. *Inscripció i publicació dels actes relatius a la societat cooperativa europea.*

1. La societat cooperativa europea s'ha d'inscriure en el Registre Mercantil que correspongui al seu domicili a Espanya.

2. En el Registre Mercantil s'ha de dipositar el projecte de constitució d'una societat cooperativa europea que hagi de tenir el seu domicili a Espanya.

3. La constitució i els altres actes inscripcionables d'una societat cooperativa europea que tingui el seu domicili a Espanya s'han d'inscriure en el Registre Mercantil conforme al que es disposa per a les societats anònimes. Els actes i les dades d'una societat cooperativa europea amb domicili a Espanya s'han de fer públics en els casos i de la manera que preveuen les disposicions generals aplicables a les societats anònimes.

4. No es pot inscriure en el Registre Mercantil una societat cooperativa europea que hagi de tenir el seu domicili a Espanya la denominació de la qual sigui idèntica a la d'una altra societat espanyola preexistent.

5. El Registre Mercantil Central és l'òrgan competent per expedir les certificacions negatives de denominació de les societats cooperatives europees, prèvia comprovació que no hi ha una societat cooperativa amb idèntica denominació en el Registre estatal de cooperatives i en els registres autonòmics corresponents, els quals han d'estar coordinats amb aquell.

Article 4. *Trasllat del domicili a un altre Estat membre.*

1. En cas que una societat cooperativa europea amb domicili a Espanya acordi el seu trasllat a un altre Estat membre de la Unió Europea:

a) Els socis que votin en contra de l'acord de canvi de domicili es poden separar de la societat en els termes que preveu l'article 7.5 del Reglament (CE) 1.435/2003.

b) Els creditors el crèdit dels quals hagi nascut abans de la data de publicació del projecte de trasllat del domicili social a un altre Estat membre tenen el dret d'oposar-se al trasllat en el termini de dos mesos des de la publicació del projecte, i no es pot portar a efecte el trasllat fins que els crèdits quedin suficientment garantits o satisfets.

2. El registrador mercantil del domicili social, a la vista de les dades que consten en el Registre i en l'escriptura pública de trasllat del domicili social presentada, ha de certificar el compliment dels actes i tràmits que ha de dur a terme la societat abans del trasllat.

Article 5. Oposició al trasllat del domicili a un altre Estat membre.

1. El trasllat de domicili d'una societat cooperativa europea registrada al territori espanyol a un altre Estat membre que suposi un canvi de la legislació aplicable no té efecte si el Govern, a proposta dels ministeris de Justícia i de Treball i Immigració, o de l'òrgan que determini la comunitat autònoma competent, en funció de la legislació aplicable, s'hi oposa per raons d'interès públic.

Quan la societat cooperativa europea estigui sotmesa a la supervisió d'una autoritat de vigilància, l'oposició també la pot formular l'autoritat esmentada.

2. Una vegada que consideri efectuat el dipòsit, el registrador mercantil, en el termini de cinc dies, ha de comunicar als òrgans esmentats en l'apartat anterior i, si s'escau, a l'autoritat de vigilància corresponent, la presentació del projecte de trasllat de domicili d'una societat cooperativa europea.

3. L'acord d'oposició al trasllat de domicili s'ha de formular dins el termini dels dos mesos següents a la publicació del projecte de trasllat de domicili. L'acord pot ser objecte de recurs davant l'autoritat judicial competent.

CAPÍTOL II

Constitució per fusió i transformació

Article 6. Nomenament d'expert o experts independents que han d'informar sobre el projecte de fusió.

1. En el supòsit que una o més societats cooperatives espanyoles participin en la fusió o quan la societat cooperativa europea hagi de fixar el seu domicili a Espanya, un o diversos experts independents han d'examinar el projecte de fusió i establir un informe escrit destinat als socis, segons el que preveu l'article 26 del Reglament (CE) 1.435/2003.

2. El registrador mercantil és l'autoritat competent per, prèvia petició conjunta de les societats que es fusionen, designar un o diversos experts independents a què fa referència l'apartat anterior.

Article 7. Dret de separació dels socis en cas de fusió.

Els socis de les societats cooperatives espanyoles que votin en contra de l'acord d'una fusió que impliqui la constitució d'una societat cooperativa europea domiciliada a un altre Estat membre es poden separar de la societat conforme al que disposa la legislació de cooperatives aplicable. Tenen el mateix dret els socis d'una societat cooperativa espanyola que sigui absorbida per una societat cooperativa europea domiciliada a un altre Estat membre.

Article 8. Certificació relativa a la societat que es fusiona.

1. Les cooperatives espanyoles que participen en la fusió, una vegada atorgada l'escriptura pública de fusió, i amb anterioritat a la presentació en el Registre Mercantil, l'han de presentar al Registre de cooperatives en què estiguin inscrites, amb la finalitat que aquest informi el Registre Mercantil, en el termini de quinze dies, sobre la inexistència

d'obstacles per a la fusió, i el Registre de cooperatives corresponent, si s'escau, ha de tancar provisionalment el full registral.

2. El registrador mercantil del domicili social, a la vista de les dades que consten en el Registre i en l'escriptura pública de fusió presentada, ha de certificar el compliment per part de la societat cooperativa espanyola que es fusiona de tots els actes i tràmits previs a la fusió.

Article 9. Inscripció de la societat resultant de la fusió.

1. En cas que la societat cooperativa europea resultant de la fusió fixi el seu domicili a Espanya, el registrador mercantil ha de controlar l'existència dels certificats de les autoritats competents dels països on tenien el seu domicili les societats cooperatives estrangeres que participen en la fusió i la legalitat del procediment quant a la realització de la fusió i la constitució de la societat cooperativa europea.

2. Una vegada realitzada la inscripció de la fusió, el Registre Mercantil l'ha de comunicar als registres de cooperatives corresponents on figurin inscrites les cooperatives domiciliades al territori espanyol que hagin participat en el procés de fusió perquè en facin la cancel·lació.

Article 10. Transformació d'una societat cooperativa existent en societat cooperativa europea.

1. En el cas de constitució d'una societat cooperativa europea mitjançant la transformació d'una societat cooperativa espanyola, els seus administradors han de redactar un projecte de transformació d'acord amb el que preveu el Reglament (CE) núm. 1.435/2003 i un informe en el qual s'han d'explicar i justificar els aspectes jurídics i econòmics de la transformació i s'han d'indicar les conseqüències que suposa per als socis i per als treballadors l'adopció de la forma de societat cooperativa europea. El projecte de transformació s'ha de dipositar en el Registre Mercantil i s'ha de publicar conforme al que estableix l'article 471 del Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de societats de capital.

2. Una vegada atorgada l'escriptura pública de transformació, la cooperativa espanyola que es transformi l'ha de presentar al Registre de cooperatives en què figuri inscrita a fi que aquest informi el Registre Mercantil sobre la inexistència d'obstacles per a la transformació, i el Registre de societats cooperatives corresponent, si s'escau, ha de tancar provisionalment el full registral.

3. Una vegada efectuada la inscripció de la transformació, el Registre Mercantil l'ha de comunicar al Registre de cooperatives corresponent on figuri inscrita la cooperativa domiciliada al territori espanyol que s'hagi transformat perquè en faci la cancel·lació.

CAPÍTOL III

Dels òrgans socials

Secció 1a. Sistemes d'administració

Article 11. Règim aplicable als sistemes d'administració.

1. L'administració de la societat cooperativa europea domiciliada a Espanya es regeix pel que estableix el Reglament (CE) 1.435/2003, per les disposicions d'aquesta Llei, per la llei de cooperatives aplicable en funció del lloc on dugui a terme principalment l'activitat cooperativitzada, així com per la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i en les cooperatives europees, tot això en els aspectes que no regula el Reglament esmentat.

2. La societat cooperativa europea que es domiciliï a Espanya pot optar per un sistema d'administració monista o dual, i ho ha de fer constar en els seus estatuts.

Article 12. *Responsabilitat dels membres dels òrgans d'administració.*

Les disposicions sobre responsabilitat previstes per als administradors de societats anònimes s'apliquen als membres dels òrgans d'administració, de direcció i del consell de control en l'àmbit de les seves funcions respectives.

Secció 2a. Sistema monista

Article 13. *Sistema monista.*

En cas que s'opti per un sistema monista, hi ha d'haver un òrgan d'administració, que ha de ser el consell rector de la cooperativa o l'òrgan de govern corresponent, segons la legislació aplicable.

Secció 3a Sistema dual

Article 14. *Òrgans del sistema dual.*

En cas que s'opti per un sistema d'administració dual, hi ha d'haver una direcció i un consell de control.

Article 15. *Facultats de la direcció.*

1. La gestió i la representació de la societat corresponen a la direcció.
2. Qualsevol limitació a les facultats dels directors de les societats cooperatives europees, encara que figuri inscrita en el Registre, és ineficaç davant de tercers.
3. La titularitat i l'àmbit del poder de representació dels directors es regeixen conforme al que disposa per als consellers la legislació de cooperatives que els sigui aplicable.

Article 16. *Maneres d'organitzar la direcció.*

1. La gestió es pot confiar, de conformitat amb el que disposin els estatuts, a un sol director, a diversos directors que actuïn solidàriament o conjuntament o a un consell de direcció. Quan la gestió es confii conjuntament a més de dues persones, aquestes han de constituir el consell de direcció. Els estatuts de la societat cooperativa, quan no en determinin el nombre concret, n'han d'establir el nombre màxim i el mínim, i les regles per a la seva determinació.
2. Llevat del que disposa el Reglament (CE) 1.435/2003, l'organització, funcionament i règim d'adopció d'acords del consell de direcció s'ha de regir pel que estableixen els estatuts socials i, si no, pel que preveu la legislació de cooperatives que sigui aplicable per al consell rector de les societats cooperatives.

Article 17. *Límit a la cobertura de vacant en la direcció per un membre del consell de control.*

La durada del nomenament d'un membre del consell de control per cobrir una vacant de la direcció, conforme a l'article 37.3 del Reglament (CE) 1.435/2003, no pot ser de més d'un any.

Article 18. *Consell de control.*

1. És aplicable al consell de control el que preveu la legislació de cooperatives corresponent per al funcionament del consell rector de les societats cooperatives en el que no contradigui el que disposa el Reglament (CE) 1.435/2003.
2. Els membres del consell de control els nomena i revoca l'assemblea general, sense perjudici del que disposen el Reglament (CE) 1.435/2003 i la Llei 31/2006, de 18 d'octubre, sobre implicació dels treballadors en les societats anònimes i en les cooperatives europees.

3. La representació de la societat davant dels membres de la direcció correspon al consell de control.

4. El consell de control, quan ho consideri convenient, pot convocar els membres de la direcció perquè assisteixin a les seves reunions amb veu però sense vot.

Article 19. *Operacions sotmeses a autorització prèvia del consell de control.*

El consell de control pot acordar que determinades operacions de la direcció se sotmetin a la seva autorització prèvia. La falta d'autorització prèvia és inoposable als tercers, llevat que la societat cooperativa provi que el tercer hagi actuat en frau o amb mala fe en perjudici de la societat.

CAPÍTOL IV

De la dissolució

Article 20. *Dissolució per resolució judicial.*

L'autoritat competent per declarar la dissolució en els supòsits que preveu l'apartat 1 de l'article 73 del Reglament (CE) 1.435/2003 és el jutge mercantil del domicili social de la societat cooperativa europea.

Disposició addicional única. *Adaptació del Reglament del Registre Mercantil.*

El Govern, en el termini d'un any, ha de dur a terme les modificacions que siguin necessàries per tal d'adequar el Reglament del Registre Mercantil al contingut de la present Llei.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva que l'article 149.1.6a de la Constitució atribueix a l'Estat en matèria de legislació mercantil, sense perjudici de les competències en matèria de cooperatives de les comunitats autònomes.

Disposició final segona. *Habilitació al Govern.*

Es faculta el Govern perquè dicti totes les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació i el desplegament de la present Llei en l'àmbit de les seves competències.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

La present Llei entra en vigor al cap d'un mes de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,
Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 4 de març de 2011.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO